

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.017/2016/10.szám

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke
. Osztovits András előadó bíró
.Pethőné dr. Kovács Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Bihari Krisztina ügyvéd

Az alperesek:I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

V. rendű

Az alperesek képviselője: Sulyok és Ádám Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Ádám Attila ügyvéd I. rendűért,
Dr. Papp Róbert ügyvéd II. rendűért

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Szegedi
Ítéltábla, Gf.II.30.136/2015/7. számú ítélet,
Gf.II.30.136/2015/11. számú kiegészítő ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Szegedi Törvényszék,
7.G.40.276/2013/44. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a kiegészítő ítélettel kiegészített jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 254.000 (kettőszázötvennégyezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak felhívásra 1.544.500 (egymillió-ötszáznegyvennégyezer-ötszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint 2005. október 12-én a felperes és a N Kft. (a

továbbiakban: Kft.) adásvételi előszerződést kötött egy szegedi ingatlan 1585/10000 tulajdoni hányada tulajdonjogának átruházására. A szerződésben rögzítették, hogy legkésőbb 2005. november 15-ig adásvételi szerződést kötnek egymással. A felperes mint vevő 12.500.000 Ft megfizetését vállalta a Kft. mint eladó számára azzal, hogy az előszerződés aláírásakor 2.500.000 Ft-ot megfizetett az eladónak.

- [2] 2005. október 27-én a Kft. a fenti ingatlan tulajdoni hányadát adásvételi szerződéssel pénzügyi lízingbeadás céljából az I. rendű alperesre ruházta át. A Kft. a szerződésben elismerte, hogy a 12.500.000 Ft vételárból 2.500.000 Ft-ot már átvett.
- [3] Ugyanezen napon a felperes és az I. rendű alperes lízingszerződést kötöttek ezen ingatlan tulajdoni hányadára. A szerződés 4.) pontja mértékadó devizanemként a svájci frankot (CHF) jelölte meg, az 5.) pont pedig rögzítette: „Hitelminősítési díj 100.000 Ft, tőketartozás (lízingtárgy szerződés szerinti ára) 10.250.000 Ft, ÁFA 2.562.500 Ft, maradványérték nincs”. A szerződés ugyanezen pontjában rögzítették, hogy a felperesnek mindezt 96, egyenként 131.590 Ft összegű részletben kell megfizetnie. A szerződés 1.) pontja értelmében az egyedi lízingszerződésben nem szabályozott kérdéseket, az annak elválaszthatatlan részét képező PLA/20040914/IFI megjelölésű üzletszabályzat tartalmazza.
- [4] 2012. március 8-án az I. rendű alperes a lízingszerződést a felperes késedelmes teljesítésére hivatkozással felmondta.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [5] A felperes kereseti kérelmében az egyedi lízingszerződés 4.) pontja, valamint az üzletszabályzat általa megjelölt egyes rendelkezései érvénytelenségének megállapítását kérte. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy a forint pénznemben meghatározott teljes tartozását megfizette, ezáltal a lízingszerződésben megjelölt ingatlanhányad tulajdonosává vált, ezért a bíróság az I. rendű alperest a tulajdonjog átruházásához szükséges nyilatkozat kiadására, a II-V. rendű alpereseket pedig tulajdonjoga megállapításának túrésére kötelezze.
- [6] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. A II-V. rendű alperesek a keresetet elismerték.

A megelőző eljárások, az első- és másodfokú ítélet

- [7] A elsőfokú bíróság a 7.G.40.314/2011/27. számú rész- és közbenső ítéletével megállapította, hogy a perbeli lízingszerződés CHF devizanemben nem jött létre, erre tekintettel az üzletszabályzat több rendelkezése is érvénytelen, azok a felperes és az I. rendű alperes közötti elszámolás során nem alkalmazhatók. A szerződést 12.812.500 Ft tőkeösszeg és összesen 15.445.140 Ft lízingdíj vonatkozásában a határozat meghozatalának időpontjáig hatályossá

nyilvánította. Ezt meghaladóan a megállapítási keresetet elutasította. Megállapította, hogy a tulajdon megállapítására és az annak bejegyzésére, valamint a tűrésre kötelezés iránti kereset jogalapja fennáll.

- [8] A másodfokú bíróság a Gf.II.30.395/2012/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság 27. sorszámú rész- és közbenső ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította.
- [9] Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott, a teljes keresetet elutasító 7.G.40.007/2013/9. számú ítéletét a másodfokú bíróság a Gf.II.30.166/2013/5. számú határozatával részítéletnek tekintette, a lízingszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.
- [10] A megismételt eljárásban a felperes a tulajdonjogi igényével kapcsolatos keresetét fenntartotta. Állította, szerződésszegést nem követett el, nem esett késedelembe, az I. rendű alperes felmondása jogszerűtlen volt, így a lízingszerződés előtörlesztéssel szűnt meg. A szerződésből eredő fizetési kötelezettségét teljesítette, ezért a lízingtárgy tulajdonjogát megszerezte. Az I. rendű alperes ellenkérelmében e kereseti kérelem elutasítását is kérte.
- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperes megszerezte a perbeli ingatlanhányad tulajdonjogát. A II-V. alpereseket ennek tűrésére kötelezte. Ítéletével pótolta az I. rendű alperesnek a felperes tulajdonjoga bejegyzéséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozatát. Megítélése szerint a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján megállapítható volt, hogy a felperes fizetési kötelezettségének eleget tett, és ezáltal az ingatlan tulajdonjogát megszerezte.
- [12] Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 5.395.327 Ft perköltséget, valamint kiegészítő ítélete szerint az államnak felhívásra 926.700 Ft elsőfokú eljárási illetéket. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: A felperes tulajdoni igényének elbírálása során egyrészt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperest milyen mértékű fizetési kötelezettség terhelte a szerződés alapján, másrészt azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes maradéktalanul teljesítette-e fizetési kötelezettségét. Utalt arra: a jogerős részítélet indokolásának az a megállapítása, hogy milyen tételekből tevődik össze a felperes fizetési kötelezettsége, a részítélettel elbírált anyagi jogi igénynek, az azt érintő jogkérdésnek nem része, így az nem kötötte az elsőfokú bíróságot és a másodfokú bíróságot sem a jelen fellebbezési eljárás során. Levezetése szerint az egyedi szerződésben megjelölt összes lízingdíjat kellett növelni az

árfolyamváltozásból eredő többlet fizetési kötelezettséggel és csökkenteni a CHF Libor kamatának csökkenése miatt. Ezért a felperesnek több mint 16.675.781 Ft-ot, (a felmondásig 14.043.981 Ft-ot) kellett volna megfizetni. Mivel a felperes a felmondásig összesen 13.538.052 Ft-ot teljesített, megállapítható a fizetési késedelme és ezáltal az I. rendű alperes felmondásának jogszerűsége. Abban az esetben, ha a felperes a saját állítása szerinti 15.358.725 Ft-ot fizetett meg a felmondás időpontjáig, nem esett késedelembe és ezért az I. rendű alperes felmondása jogszerűtlennek minősül. Tekintve azonban, hogy időközben a szerződésben meghatározott teljes futamidő eltelt anélkül, hogy a felperes maradéktalanul eleget tett volna fizetési kötelezettségeinek, a felperes akkor sem szerezhette meg a perbeli ingatlanhányad tulajdonjogát, ha az I. rendű alperes jogszerűtlenül mondta fel a szerződést.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság 7.G.40.276/2013/44. számú ítéletének helybenhagyását kérte. Kérte továbbá a Gf.II.30.136/2015/11. számú kiegészítő ítélet megváltoztatását és az abban megállapított 926.700 Ft eljárási illeték mérséklését arra az esetre, ha a Kúria nem helyezi hatályon kívül a jogerős ítéletet. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Pp. 229. § (1) bekezdésébe ütköző módon tért el a saját jogerős részítéletében a felperes fizetési kötelezettségére vonatkozó jogi indokoktól. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során éppen a másodfokú bíróság ezen jogerős határozatában írtaknak megfelelően rendelte ki az igazságügyi szakértőt és hozta meg az alapján ítéletét, amelyben azt állapította meg, hogy a felperes a lízingszerződésből eredő fizetési kötelezettségének már eleget tett.
- [14] A felperes hivatkozott arra is, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdése megsértésével előterjesztett I. rendű alperesi fellebbezésnek adott helyt úgy, hogy a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének sem tett eleget. E körben kifejtette, az I. rendű alperesnek a jogerős részítélet ellen felülvizsgálati kérelmet kellett volna benyújtania, ennek elmulasztása miatt később a megismételt eljárásban hozott elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében már nem sérlemezhette volna a fizetési kötelezettség egyes tételeit megállapító rendelkezéseket. A felperes támadta a jogerős ítélet I. rendű alperes javára megítélt perköltségre vonatkozó rendelkezését is.
- [15] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek. A Kúria előrebocsátja, a Szegedi Ítéltábla részítélete azt a jogkérdést döntötte el jogerősen, hogy a felperes és az I. rendű alperes között létrejött lízingszerződés nem érvénytelen. Ugyanakkor a megismételt eljárásra vonatkozó utasítás körében a számítmód tekintetében a másodfokú bíróság nem adott teljeskörű iránymutatást.
- [17] A Kúriának a felülvizsgálati kérelem alapján azt kellett vizsgálnia, hogy a másodfokú bíróság a jogerős ítéletében a Pp. 229. § (1) bekezdésébe ütköző módon tért-e el a jogerős részítélettől. Tény, hogy a jogerős részítélet 9. oldalán egy bekezdésben a másodfokú bíróság rögzítette a felperesnek a lízingszerződés alapján megállapítható fizetési kötelezettségét akként, hogy az magában foglaltja a tőketartozást, az Áfa-t, a tőkére számított ügyleti kamatot és az egyedi szerződés 5.) pontjában rögzített 100.000 Ft összegű hitelminősítési díjat, továbbá késedelem esetén a késedelmi kamatot. A jogerős részítélet indokolásából következik, hogy a másodfokú bíróság álláspontjával a fenti mondat nincs teljesen összhangban. A másodfokú bíróság ugyanis a részítélet 9., 10. oldalán kifejtette azt is, hogy az üzletszabályzat felperes által kifogásolt I/13. b) és c) pontjai, valamint a II/4, II/5. pontja a felperest terhelő lízingdíj fizetési kötelezettségnek a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyama változásából eredő módosulására vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket. A másodfokú bíróság rögzítette: sem a Hpt., sem más jogszabály nem tiltotta, hogy deviza alapú hitelezés esetén a pénzügyi intézmény az árfolyamváltozásból eredő kockázatot az ügyfélre terhelje.
- [18] Annak megállapításakor, hogy a felperes a szerződésből eredő fizetési kötelezettségének eleget tett-e, a másodfokú bíróság változatlanul a CHF Libor kamattal számolt, tehát e körben nem tért el a részítéletben elfoglalt jogi álláspontjától. Ugyanakkor, levezetése szerint, az egyedi szerződésben pontosan, összezszerűen meghatározott összes lízingdíj összegéből - ami 15.445.140 Ft értékben került a szerződésben rögzítésre - kell kiindulni. Ezt az összeget módosította az árfolyam változás összegével, amely 1.247.613 Ft értékben növelte a felperes fizetési kötelezettségét, valamint a CHF Libor változásával, amely 16.972 Ft-tal csökkentette a felperes fizetési kötelezettségét. A jogerős ítélet által alkalmazott számítási mód valójában nem áll ellentétben a részítéletben foglaltakkal, annak idézett, kiragadott mondatával, hiszen a részítélet a számítási mód tekintetében nem adott teljeskörű iránymutatást az elsőfokú bíróságnak. A felperes felülvizsgálati kérelmében az ítéletben szereplő elszámolási módot nem vitatta, így annak helytállósága tárgyában a Kúria érdemben nem

foglalhatott állást. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Pp. 229. § (1) bekezdésének megsértését a fent kifejtettekre tekintettel megállapítani nem tudta.

- [19] A Kúriának a felperes felülvizsgálati kérelme alapján azt is vizsgálnia kellett, hogy a másodfokú bíróság megsértette-e a fellebbezés elbírálása körében a Pp. 235. § (1) bekezdését és ezzel összefüggésben a Pp. 221. § (1) bekezdését. Az I. rendű alperes sérelmezett fellebbezésében amellettt érvelt, hogy a jogerős részítéletben meghatározott CHF Libor kamat nem egyezik meg az ügyleti kamat mértékével, mivel ez utóbbi 6%, a szerződő felek akarata erre és nem az előbbi mértékű kamatra irányult. Tényként megállapítható, hogy a másodfokú bíróság az irányadó kamat tekintetében nem tért el a jogerős részítéletben kifejtettektől, az ügyleti kamatot változatlanul a CHF Libor kamattal számolta. Az I. rendű alperes fellebbezésében a szakértői vélemény megállapításait is támadta, ezért a másodfokú bíróságnak éppen a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján vizsgálnia kellett az egyes számítási módokat.

Az ítélőtábla eleget tett a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének, mivel a jogerős ítéletből megállapítható, hogy a szakértői véleményből mit miért fogadott el döntése meghozatalához, milyen számítási módot alkalmazott.

- [20] A felperes felülvizsgálati kérelmében támadta a jogerős ítélet azon rendelkezését, amely a felperest 5.395.327 Ft perköltség I. rendű alperes részére történő megfizetésére kötelezte. E körben a Kúria nem tudta elfogadni, hogy a felperes keresete a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítására irányult volna. Azt a felperes nem vitatta, hogy nem 15.445.140 Ft-ot kellett volna a pertárgy értéknek tekinteni, ha a tételes illetékre vonatkozó érvelése nem helytálló. A Kúria hangsúlyozza, a másodfokú bíróság ítéletében pontosan levezette, hogy a perköltség összeg milyen tételekből tevődik össze. A felperes ezek egyikét sem vitatta felülvizsgálati kérelmében tételesen, így a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva a jogerős ítélet vonatkozó rendelkezését a Kúria nem találta jogszabálysértőnek. A felperes felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, hogy miért tartja jogszabálysértőnek az elsőfokú eljárási illeték viselésére kötelező ítéleti rendelkezést. Kizárólag annak mérséklését kérte, amelyre a bíróságnak nincs jogszabályban biztosított jogköre.

- [21] A Kúria mindezekre figyelemmel a kiegészítő ítélettel kiegészített jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [22] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes - figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire,

az I. rendű alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes a személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján köteles az államnak megfizetni.

[23] A Kúria döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2016. szeptember 6.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró